STUDIO UMOYA

INKIJKEXEMPLAAR

Trainerspakket Ontwikkelingsgericht begeleiden

Een selectie voor interne trainers die een training over ontwikkelingsgericht begeleiden willen verzorgen.

Je ziet twee dia’s, een complete werkvormkaart en een casuskaart uit het herziene pakket. Zo kun je bekijken hoe de uitleg en opdrachten zijn uitgewerkt.

In deze selectie

2 De gesprekslogica in vijf stappen

3 Een voorbeeld van observatietaal

4 Werkvorm 4 - Eén zin beter

5 Casuskaart 1 - “Ik weet het niet”

De voorbeelden gebruiken

De werkvorm kan met notitiepapier. Deelnemers schrijven zelf, vergelijken hun formulering en verbeteren één zin na feedback. Niemand hoeft een rol te spelen.

A, B en C verwijzen naar programma’s van 90 minuten, 3 uur en 6 uur. Genoemde werkbladen en gesprekskaarten horen bij het volledige pakket.

De observatie op de voorbeelddia is een gegeven uit die fictieve situatie. Bij een eigen situatie beschrijf je alleen wat je werkelijk zag of hoorde.

Judith Peinemann
Onderwijskundig pedagoog

Bekijk het volledige trainerspakket

De gesprekslogica in vijf stappen

Een praktische structuur van Studio Umoya. Stem taal en volgorde af op de situatie.

Handboek: werkblad “Een gesprek voorbereiden”.

Werkvorm: van oordeel naar observatie

Beschrijf alleen wat je echt zag of hoorde. Vraag wat je nog niet weet.

Oordeel of indruk	Wat zie/hoor je?	Ontwikkelvraag
Hij is ongemotiveerd	Bij de start koos hij nog geen taak van de lijst	Wat is duidelijk en welke steun helpt?

Vraag aan jezelf: kan iemand anders dit gedrag ook zien of horen?

Werkvorm 4 · Eén zin beter

Doel	Iedere deelnemer verbetert een eigen formulering op concreetheid, richting en ruimte voor de ander.
Duur	15 minuten in A; 25 minuten in C; optioneel in B
Groepsvorm	Individueel en in duo’s
Materiaal	Werkblad 5 of notitiepapier; eventueel gesprekskaart 4.

Voorbereiding

Kies enkele herkenbare zinnen, bijvoorbeeld “Je moet zelfstandiger worden”. Gebruik alleen feiten die bij de gekozen situatie bekend zijn.

Uitvoering

1. Laat ieder één zin kiezen en de bijbehorende situatie beschrijven. (2 min)

2. Laat ieder een concretere formulering schrijven, met een vraag waar nog informatie ontbreekt. (4 min)

3. Lees de zin aan een collega voor of bespreek hem op papier. De collega geeft één gerichte suggestie. (5 min)

4. Laat de schrijver de formulering verbeteren. (2 min)

5. Bespreek een voorbeeld en benoem welke keuze daarin helpt. (2 min)

Nabespreking

Welke verwachting werd duidelijker? Waar bleef ruimte voor het antwoord van de ander?

Kwaliteitscheck

De formulering bevat concreet gedrag of een concrete vraag. Zij plakt geen etiket op een persoon.

Tijdvariant

25 minuten: gebruik 10 minuten extra voor een tweede situatie. In programma B is dia 18 optioneel en vervangt deze oefening een ander onderdeel.

Casuskaart 1 - “Ik weet het niet”

Situatie	Een student, medewerker of deelnemer reageert meerdere keren met “ik weet het niet”. De begeleider merkt dat het gesprek stilvalt en voelt de neiging om zelf voorbeelden of oplossingen aan te dragen.
Veelvoorkomende neiging	Invullen, doorpraten, advies geven of de stilte te snel oplossen.
Ontwikkelingsgerichte uitdaging	Vertragen, veiligheid bieden en de ander helpen om toch een eerste gedachte, ervaring of kleine stap te formuleren.
Passende gesprekskaart(en)	Gesprekskaart 6 - Als iemand zegt: “Ik weet het niet” + Gesprekskaart 8 - Afronden met een groeiactie.

Oefenopdracht

1. Schrijf een opening waarin je ruimte geeft voor nadenken of schrijven.
2. Noteer twee mogelijke vragen zonder te veronderstellen waarom iemand “ik weet het niet” zegt.
3. Vergelijk de formuleringen. Welke uitleg of voorbeeld kan helpen en wanneer bied je dat aan?

Reflectievragen

1. Welke vraag kan ruimte geven om een eerste gedachte te delen?
2. Waar vullen jullie formuleringen nog iets voor de ander in?
3. Welke kleine vervolgstap stellen jullie voor, en wat wil je daarover nog vragen?

Observatiepunt voor de trainer

Let erop dat de formuleringen ruimte laten voor denktijd, schrijven en passende uitleg.